

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH (skrót)

Zespół Szkół nr 1 w Bydgoszcz

Wprowadzenie

Czym są Standardy Ochrony Małoletnich oraz w jakim celu zostały wprowadzone:

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników jest działanie dla Waszego dobra. Wszyscy pracownicy Zespołu Szkół nr 1 traktują Was - uczniów z szacunkiem oraz uwzględniają Wasze potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracownika wobec ucznia przemocy. Zadaniem pracowników naszej placówki, jest dbanie o dobro uczniów na terenie Szkoły. Dlatego też zostały opracowane Standardy Zespołu Szkół nr 1, stanowiący zbiór zasad i procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia Waszego bezpieczeństwa. Dokument ten określa główne kierunki działań Szkoły na rzecz Waszej ochrony, obejmuje normy postępowania pracowników i uczniów w obszarze bezpiecznych relacji, korzystania z urządzeń elektronicznych oraz ochrony przed cyberprzemocą. Dodatkowo dokument zawiera zasady postępowania w przypadku krzywdzenia oraz działania Szkoły mające na celu zabezpieczenie Was przed krzywdzeniem i jego skutkami.

„Standardy Ochrony Małoletnich” to ważne zabezpieczenie Waszych praw. Znajomość i przestrzeganie praw małoletniego są kluczowe dla ochrony przed różnymi formami krzywdzenia. Działania naruszające prawa małoletniego są równoznaczne z jego krzywdzeniem, co może objawiać się różnymi formami przemocy. Łamanie praw małoletniego może być źródłem krzywdy ze strony dorosłych oraz rówieśników. Z tego powodu ważne jest, aby wszyscy członkowie społeczności szkolnej znali i przestrzegali tych praw.

ZASADY POSTĘPOWANIA W CELU OCHRONY MAŁOLETNIICH PRZED KRZYWDZENIEM

I. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem szkoły .

1. Zasady bezpiecznych relacji personelu szkoły a jego uczniami:

- uczniowie mają prawo do bycia traktowanymi przez personel z godnością,
- stosowanie przez personel kar cielesnych wobec uczniów jest niedopuszczalne,
- nie może być ze strony personelu tolerancji wobec jakiegokolwiek zachowania, które może zostać odczytane jako znęcanie się lub dokuczanie, zarówno ze strony dorosłych jak i samych małoletnich,
- podstawową zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez personel szkoły jest działanie dla dobra ucznia i w jego interesie. Personel traktuje ucznia z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby.

2. Zasady bezpiecznych relacji personelu z uczniami obowiązują wszystkich pracowników, stażystów, praktykantów i wolontariuszy:

- Pracownik szkoły zobowiązany jest do utrzymywania profesjonalnej relacji z uczniami i każdorazowego rozważenia, czy jego reakcja, komunikat bądź działanie wobec ucznia są odpowiednie do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych uczniów.

3. Każdy pracownik w kontakcie z uczniami:

- zachowuje cierpliwość i odnosi się do ucznia z szacunkiem;
- uważnie wysłuchuje uczniów i stara się udzielać im odpowiedzi dostosowanej do sytuacji i ich wieku;
- nie zawstydzia ucznia, nie lekceważy, nie upokarza i nie obraża;
- nie ujawnia drażliwych informacji o uczniu osobom do tego nieuprawnionym, dotyczy to również ujawniania jego wizerunku.

4. Decyzje dotyczące ucznia powinny zawsze uwzględniać jego oczekiwania, ale również brać pod uwagę bezpieczeństwo pozostałych uczniów.

5. Uczeń ma prawo do prywatności, odstąpienie od zasad poufności każdorazowo musi być uzasadnione, a uczeń o takim fakcie powinien być jak najszybciej poinformowany.

6. Podczas rozmowy z uczniem na osobności, w razie potrzeby pracownik powinien pozostawić uchylone drzwi bądź poprosić innego pracownika o uczestniczenie w rozmowie (przepis nie dotyczy szczególnych pracowników szkoły, w tym pedagogów szkolnych, pedagogów specjalnych, psychologów).

7. Pracownikowi szkoły nie wolno w obecności uczniów niestosownie żartować, używać wulgaryzmów, wykonywać obraźliwych/niestosownych gestów, wypowiadać treści o zabarwieniu seksualnym.

8. Pracownikowi szkoły nie wolno wykorzystywać przewagi fizycznej ani stosować gróźb.

9. Pracownik szkoły zobowiązany jest do równego traktowania uczniów, niezależnie od ich płci, orientacji seksualnej, wyznania, pochodzenia etnicznego czy też niepełnosprawności.

10. Pracownik szkoły zobowiązany jest do zachowania w poufności informacji uzyskanych w związku z pełnioną funkcją lub wykonywaną pracą, dotyczących zdrowia, potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych, seksualności, orientacji seksualnej, pochodzenia rasowego lub etnicznego, poglądów politycznych, przekonań religijnych lub światopoglądów uczniów.

11. Pracownik szkoły nie może utrzymywać wizerunków uczniów w celach prywatnych, również zawodowych, jeżeli opiekun ucznia nie wyraził na to zgody.

12. Pracownikowi szkoły bezwzględnie zabrania się:

- nawiązywać relacji seksualnych z uczniem,
- składać uczniowi propozycji o charakterze seksualnym i pornograficznym, w tym również udostępniania takich treści,
- proponować uczniom alkoholu, wyrobów tytoniowych i innych używek (narkotyków, tzw. dopalaczy).

13. Niewłaściwym zachowaniem i nadużyciem wobec nietykalności małoletniego są:

- wszelkie formy okazywania niechcianej czułości,
- dotykanie piersi, pośladków i okolic intymnych,
- obejmowanie młodocianego, stojąc za jego plecami,
- masaże,
- całowanie, w szczególności w usta,
- kładzenie się albo spanie obok małoletniego,
- okazywanie czułości w miejscach wyizolowanych.

II. Ponadto:

1. Każde przemocowe zachowanie wobec ucznia jest niedozwolone.
2. Pracownikowi nie wolno dotykać ucznia w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany. Jeśli w odczuciu pracownika, uczeń potrzebuje np. przytulenia, powinien mieć każdorazowo uzasadnienie zaistniałej sytuacji oraz swojego zachowania względem ucznia.
3. Kontakt fizyczny z uczniem nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
4. Personel jest zobowiązany do szacunku dla nietykalności cielesnej, intymności i prywatności małoletniego.
5. Wchodzenie w jakikolwiek kontakt dotykowy z małoletnim musi iść w parze z najdalej posuniętą roztropnością i rozważą. Obowiązuje tu ogólna zasada prymatu „braku nad nadmiarem”. Właściwym zachowaniem respektującym nietykalność małoletniego jest:
  - uścisk dłoni lub „danie sobie piątki”,
  - werbalne pochwalenie,
  - trzymanie ucznia za ręce w celu uspokojenia małoletniego w sytuacji wzburzenia emocjonalnego.
6. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalny jest kontakt fizyczny pracownika z uczniem. Do sytuacji takich zaliczyć można:
  - pomoc uczniowi niepełnosprawnemu w czynnościach higienicznych, jeśli typ niepełnosprawności tego wymaga, a uczeń/ jego opiekun wyrazi zgodę,
  - pomoc uczniowi niepełnosprawnemu w poruszaniu się po szkole,
  - pomoc uczniowi w razie wypadku np. skręcenia nogi w wyniku upadku/zasłabnięcia itp.
  - pomoc uczniowi w przypadku kryzysu psychicznego, nadmiernej ekspresji emocjonalnej, ataku paniki.
7. W każdym przypadku, gdy uczeń jest świadkiem wypadku, pobicia, agresywnego zachowania bądź innego zdarzenia sprzecznego z normami i zasadami obowiązującymi na terenie szkoły natychmiast zgłasza zaistnienie zdarzenia informując o nim najbliższą znajdującą się osobę dorosłą (personel szkoły).
8. Uczeń ma obowiązek podporządkować się do poleceń wszystkich pracowników szkoły.
9. W przypadku krzywdzenia ucznia przez inne dziecko na terenie szkoły, pracownik będący świadkiem zdarzenia zobowiązany jest:
  - zdecydowanie i stanowczo przerwać negatywne zachowania uczestników zajęcia,
  - rozdzielić strony konfliktu,
  - jeśli istnieje potrzeba skierować poszkodowanych do gabinetu pomocy przedmedycznej higienistki szkolnej lub samemu udzielić pierwszej pomocy.
10. W przypadku poważniejszych obrażeń, Dyrektor lub pracownik szkoły wzywa karetkę;
11. Jeżeli ofiara przemocy doznała dotkliwych obrażeń cielesnych, wymagających interwencji medycznej lub następuje długotrwały proces przemocy (dręczenie), a wcześniej stosowane strategie naprawcze nie przyniosły oczekiwanych rezultatów - Dyrektor szkoły powiadamia o zdarzeniu policję i/lub sąd rodzinny.
12. Wychowawca klasy przy współpracy z pedagogiem/psychologiem szkolnym zobowiązany jest wyjaśnić okoliczności zajścia, powiadomić rodziców/opiekunów poszkodowanego ucznia oraz sprawcy.
13. Z uczniem - sprawcą przeprowadza rozmowę omawiającą jego zachowanie oraz powiadamia o konsekwencjach, zgodnych ze statutem Szkoły.
14. Zarówno poszkodowany, jak i sprawca, objęci zostają wsparciem psychologicznym – pedagogicznym.

15. Zasady ochrony danych osobowych małoletniego¹:

- pracownik placówki ma obowiązek zachowania tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem,
- dane osobowe ucznia są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów,
- pracownik szkoły jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych ucznia i udostępnienia tych danych w ramach zespołu interdyscyplinarnego.

16. Pracownicy szkoły uznając prawo ucznia do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewniają ochronę wizerunku ucznia.

17. Pracownikowi szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku ucznia (tj. filmowanie, fotografowanie) na terenie szkoły bez pisemnej zgody rodzica/opiekuna małoletniego. W celu uzyskania zgody rodzica/opiekuna małoletniego na utrwalanie wizerunku ucznia, pracownik szkoły może skontaktować się z rodzicem/opiekunem małoletniego i ustalić procedurę uzyskania zgody (w przypadku uzyskania zgody na utrwalanie/udostępnianie wizerunku ucznia podczas pierwszego spotkania z rodzicami, dodatkowa zgoda nie jest wymagana);

18. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych rodzica/opiekuna małoletniego bez jego wiedzy i zgody. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodziców/opiekunów na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.

19. Upublicznienie przez pracownika szkoły wizerunku ucznia utrwalonego w jakiegokolwiek formie (tj. fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody rodzica/opiekuna ucznia.

III. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet:

1. Szkoła zapewniając uczniom dostęp do Internetu podejmuje działania zabezpieczające małoletnich przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju; w szczególności należy zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające przed złośliwym oprogramowaniem i filtrujące treści.

2. Na terenie Szkoły dostęp ucznia do Internetu możliwy jest:

- pod nadzorem nauczyciela na zajęciach komputerowych,
- za pomocą sieci wifi organizacji, po podaniu hasła,
- nauczyciel czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez uczniów podczas zajęć,
- szkoła prowadzi z uczniami pogadanki dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu oraz zagrożeń związanych z korzystaniem z sieci Internet,
- szkoła w miarę możliwości zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu, przy komputerach, do których możliwy jest swobodny dostęp,
- uczeń obsługuje sprzęt komputerowy zgodnie z zaleceniami nauczyciela,
- po skończeniu pracy użytkownik ma obowiązek zostawić komputer wyłączony, chyba że nauczyciel zadecyduje inaczej,
- użytkownicy komputera mają prawo do zapisywania swoich plików wyłącznie w wyznaczonym miejscu (nie na pulpicie), dane tymczasowe, utworzone w trakcie pracy, należy po jej zakończeniu usunąć.
- należy zrobić kopię zapasową ważnych dokumentów w miejscu innym niż oryginał.

3. Użytkownikowi komputera zabrania się:

- instalowania oprogramowania oraz dokonywania zmian w konfiguracji oprogramowania zainstalowanego w systemie,
  - usuwania cudzych plików, odinstalowania programów, dekompletowania sprzętu,
  - dotykania elementów z tyłu komputera, kabli zasilających, a także kabli sieciowych.
4. Nagrywanie dźwięku, obrazu oraz fotografowanie osób bez ich zgody za pomocą telefonu lub innych urządzeń elektronicznych jest niedopuszczalne.

IV. Procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniem w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie.

1. Pod pojęciem „treści szkodliwe i zagrożenia w sieci” rozumiane są:

- treści szkodliwe online, takie jak pornografia, przemoc, ideologia faszystowska nawoływanie do szkodliwych działań,
- promowanie/zachęcanie/nakłanianie do dokonywania aktów samookaleczeń, korzystania z substancji psychoaktywnych,
- zagrożenia związane z rekrutacją dzieci do organizacji nielegalnych i terrorystycznych,
- różne formy cyberprzemocy, np. hejt, nękanie, straszenie, szantażowanie, publikowanie ośmieszających treści i podszywanie się pod inną osobę,
- osoba odpowiedzialna za Internet (tzw. administrator sieci) zapewnia, aby sieć internetowa organizacji była zabezpieczona przed niebezpiecznymi treściami, instalując i aktualizując odpowiednie, nowoczesne oprogramowanie.

2. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści na komputerze szkolnym, pracownik stara się ustalić kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia.

3. Informację o uczniu, który korzystał z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, przekazuje Dyrektorowi wyznaczony pracownik.

V. Procedura korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkołyⁱⁱ.

Postanowienia ogólne:

1. Uczeń ma prawo korzystać na terenie szkoły z telefonu komórkowego i innych urządzeń elektronicznych na zasadach określonych w niniejszej procedurze.
2. Zapis „telefon” w dalszej części procedury odnosi się także do smartfonów, urządzeń typu smartwatch itp.
3. Zapis „inne urządzenia elektroniczne” odnosi się do tabletów, odtwarzaczy muzyki, dyktafonów, kamer, aparatów cyfrowych, słuchawek itp.
4. Uczniowie przynoszą do szkoły telefony komórkowe, tablety, odtwarzacze i inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność, za zgodą rodziców.
5. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie lub zniszczenie czy kradzież sprzętu przynieszonego przez uczniów.

Zasady korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły:

1. Podczas zajęć edukacyjnych, opiekuńczych, treningów, uroczystości a także zajęć pozalekcyjnych organizowanych na terenie szkoły obowiązuje bezwzględny zakaz korzystania przez uczniów z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych.
2. Uczeń jest zobowiązany do wyłączenia lub wyciszenia telefonu (bez wibracji) i schowania go w torbie/plecaku przed rozpoczęciem zajęć edukacyjnych. Telefon pozostaje niewidoczny zarówno dla ucznia, jak i pozostałych osób.
3. Telefony i inne urządzenia TIK (np. tablety) można wykorzystywać podczas zajęć lekcyjnych w celach naukowych pod opieką oraz za zgodą nauczyciela prowadzącego zajęcia. Uczeń może korzystać z telefonu, a także innych urządzeń elektronicznych w celu

wyszukania informacji niezbędnych do realizacji zadań podczas zajęć, po uzyskaniu zgody nauczyciela prowadzącego dane zajęcia lub na jego wyraźne polecenie.

4. Jeśli uczeń w trakcie lekcji czeka na ważną informację (połączenie, SMS, etc.) ma obowiązek poinformować o tym fakcie nauczyciela przed lekcją, poprosić o pozwolenie na skorzystanie z telefonu i ustalić sposób odebrania tej wiadomości.
5. Na terenie szkoły zakazuje się uczniom filmowania, fotografowania oraz utrwalania dźwięku na jakichkolwiek nośnikach cyfrowych.
6. Nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu, dyktafonu, odtwarzacza MP czy aparatu fotograficznego, kamery i innych urządzeń jest możliwe jedynie za zgodą osoby nagrywanej lub fotografowanej. Niedopuszczalne jest nagrywanie lub fotografowanie sytuacji niezgodnych z powszechnie przyjętymi normami etycznymi i społecznymi oraz przesyłanie treści obrażających inne osoby. Powyższe nie dotyczy wydarzeń publicznych odbywających się w szkole, w tym uroczystości szkolnych.
7. W szczególnych przypadkach nagrywanie zajęć edukacyjnych oraz utrwalanie ich w jakikolwiek sposób możliwe jest wyłącznie po uzyskaniu zgody dyrektora szkoły lub nauczyciela prowadzącego zajęcia edukacyjne.

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi a w szczególności zachowania niedozwolone.

1. Naczelną zasadą relacji między małoletnimi jest postępowanie z szacunkiem, empatią, kulturą. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec rówieśników w jakiegokolwiek formie.
2. Uczniom nie wolno używać przemocy, znęcać się nad osobami słabszymi, używać wulgaryzmów i obraźliwych słów.
3. Uczniowie powinni szanować prawo innych uczniów do prywatności, bezpieczeństwa i spokoju.
4. Uczniom nie wolno używać wulgarnych słów, gestów i żartów, czynić obraźliwych uwag, nawiązywać w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywać wobec innych uczniów przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
5. Uczniom nie wolno utrwalać wizerunku innych uczniów (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie, przerabianie zdjęć w celu upokarzania, poniżania i wyśmiewania rówieśnika) w sytuacji, gdy nie wyrazili oni na to zgody i w sytuacjach, które mogą ich zawstydić lub obrazić.
6. Uczniom nie wolno proponować kolegom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, a także używać ich w obecności innych.
7. Uczniom nie wolno spożywać napojów energetycznych podczas pobytu w szkole.
8. Niedozwolone jest stosowanie wobec innych małoletnich: zastraszania, przymuszania, gróźb, ośmieszania, drwienia, dręczenia na co dzień oraz w Internecie.
9. Nie jest dopuszczalne upowszechnianie w żadnej formie materiałów z innymi małoletnimi nagranych, sfilmowanych, sfotografowanych. Dotyczy to wszelkich form upowszechniania w rzeczywistości oraz w Internecie.

ŚCIEŻKI POSTĘPOWANIA MAŁOLETNIEGO W PRZYPADKU DOZNAWANIA PRZEZ NIEGO KRZYWDY:

1. Postępowanie w przypadku doznawania przemocy

- Jeśli czujesz się zagrożony/jeśli są świadkowie przemocy, powiadom o tym. Poproś o wsparcie i pomoc oraz poinformuj rodziców/opiekunów/zaufanego dorosłego o tym, co się dzieje. Nauczyciel (wychowawca), do którego się zgłosisz, podejmie działania w celu wyjaśnienia sytuacji.

Działania szkoły:

- Zgodnie ze „Standardami”, podejmowane są natychmiastowe działania w celu powstrzymania i wyeliminowania zjawiska przemocy. Każdy pracownik szkoły, który zauważył lub został poinformowany o przemocy, ma obowiązek przerwania tego zachowania. Po wyjaśnieniu sytuacji i ustaleniu rodzaju przemocowych zachowań wobec Ciebie, wychowawca/nauczyciel podejmie odpowiednie działania zgodnie ze Statutem szkoły.
- Jeśli potrzebujesz dodatkowego wsparcia emocjonalnego, poproś o rozmowę z pedagogiem/psychologiem szkolnym lub innym nauczycielem, któremu ufasz.
- Pedagog lub psycholog szkolny może udzielić pomocy psychologicznej i wskazać, jak radzić sobie w podobnych sytuacjach, udzielając wsparcia przez czas, który będzie potrzebny. Jeśli sytuacja się nie poprawi i nadal jesteś narażony na doświadczanie przemocy, ponownie powiadom o tym.
- W razie poważnego naruszenia nietykalności osobistej, Dyrektor szkoły zgłasza sprawę agresji fizycznej na policję w celu podjęcia konsekwencji prawnych wobec agresora.

2. Postępowanie w przypadku doznawania przemocy domowej:

- Przemoc domowa – to działanie lub zaniechanie, celowo wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające Twoje prawa lub dobra osobiste, zwłaszcza: narażające na utratę życia, zdrowia lub mienia, naruszające godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące cierpienie, ograniczające dostęp do środków finansowych, pracy lub samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność, wywołujące poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia.

Działania szkoły:

Pamiętaj! Jeśli doświadczasz krzywdy w domu, możesz powiadomić pracownika szkoły, któremu ufasz. Podjęcie on działania mające na celu Twoją ochronę zgodnie z zakresem kompetencji. Jeżeli pracownicy szkoły zauważą symptomy przemocy domowej, nawet jeśli nie ujawniłeś tego, są zobowiązani podjąć działania ochronne i/lub zgłosić sprawę do instytucji oferujących zgodną z prawem pomoc.

- Ujawnij wychowawcy lub innemu zaufanemu pracownikowi szkoły, że doświadczasz krzywdy i poproś o pomoc w tej trudnej sytuacji. Nauczyciel, obserwując Cię, może podejrzewać krzywdę, nawet jeśli jej nie zgłosiłeś. W takim przypadku wychowawca rozmawia z Tobą i Twoimi rodzicami/prawnymi opiekunami, aby zweryfikować podejrzenia. Pracownicy szkoły są zobowiązani troszczyć się o Twoje dobro i bezpieczeństwo, udzielając pomocy w zakresie swoich kompetencji.

- Po uzyskaniu od Ciebie informacji, wychowawca podejmie interwencję w Twojej sprawie. Razem z pedagogiem/psychologiem szkolnym zbiorą informacje na temat doświadczanej krzywdy, ustalając jej formy i okoliczności. Twoja rozmowa będzie podstawą do oceny stopnia zagrożenia Twojego bezpieczeństwa. Pamiętaj, że możesz swobodnie opowiadać o tym, co się wydarzyło, niekoniecznie w kolejności zdarzeń. Wychowawca i pedagog/psycholog dadzą Ci czas na wyrażenie odczuć, nie będą Cię korygować i mogą zadać dodatkowe pytania, aby uzyskać jak najwięcej informacji. W przypadku informacji o krzywdzeniu lub potwierdzenia podejrzeń, wychowawca zgłasza problem pedagogowi szkolnemu, psychologowi i pielęgniarce (jeśli to zagraża zdrowiu lub życiu). Pedagog szkolny po dokładnym rozpoznaniu sprawy dokonuje oceny zdarzeń i informuje Dyrektora szkoły.
- Porozmawiaj o swojej sytuacji, uczuciach i przeżyciach z pedagogiem szkolnym i/lub psychologiem. Udzieli Ci wsparcia w trudnej sytuacji i zaplanują działania mające na celu zapewnienie Ci ochrony przed krzywdzeniem, uwzględniając Twoje potrzeby. Szkoła oferuje opiekę i wsparcie psychologiczne, a także może skierować Cię na terapię psychologiczną, jeśli będziesz potrzebować długotrwałego i profesjonalnego wsparcia psychicznego.

Uwaga!

Jeśli działania szkoły nie są wystarczające, pedagog szkolny współpracuje z instytucjami pomocowymi, takimi jak dzielnicowy, specjalista ds. nieletnich czy pracownik socjalny.

W przypadkach trudnych lub związanych z przestępstwem, pedagog informuje specjalistę ds. nieletnich oraz sąd rodzinny. W sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu, pedagog informuje policję lub prokuraturę rejonową.

Pamiętaj! zachowanie przemocowe, także seksualne wobec małoletnich, stanowi przestępstwo. Szkoła jest zobowiązana zgłosić przypadki wykorzystywania seksualnego na policję. Procedura "Niebieska Karta" reguluje postępowanie w przypadku krzywdzenia małoletnich, polegając na interwencji w środowisku rodziny zgodnie z ustalonymi zasadami prawnych, nawet przy uzasadnionym podejrzeniu przemocy, a niekoniecznie pewności jej występowania.

3. Postępowanie w przypadku celowego zniszczenia lub kradzieży rzeczy małoletniego:

- Zgłoś kradzież lub zniszczenie rzeczy wychowawcy lub innemu nauczycielowi, przedstawiając miejsce, czas i okoliczności zdarzenia, oraz informując o potencjalnych świadkach.
- Poinformuj rodziców/opiekunów o zdarzeniu.
- Powiedz o incydencie pedagogowi/psychologowi szkolnemu, który dostosuje wsparcie pedagogiczno-psychologiczne lub inną formę pomocy zgodnie z Twoimi potrzebami. Wychowawca informuje rodziców/opiekunów, pedagoga i Dyrektora o zdarzeniu. Wychowawca przeprowadza rozmowę ze świadkami, jeśli są wskazani. Jeśli sprawca zniszczenia lub kradzieży rzeczy jest ustalony, szkoła informuje jego rodziców/opiekunów, a wychowawca i pedagog szkolny podejmują działania wyjaśniające, informując o nich rodziców/opiekunów sprawcy. Szkoła stosuje środki dyscyplinujące wobec sprawcy, nakazując mu oddanie skradzionej rzeczy lub pokrycie kosztów. Jeśli nie można ustalić sprawcy, szkoła informuje Twoich rodziców/opiekunów o zdarzeniu i sugeruje możliwość zgłoszenia faktu policji.

4. Postępowanie w przypadku doznania dyskryminacji - nierównego traktowania:

Dyskryminacja to nierówne traktowanie z powodu różnych cech, takich jak płeć, wiek, rasa, niepełnosprawność, orientacja seksualna, wygląd, religia, przynależność etniczna, przekonania polityczne, status materialny.

W szkole przejawia się m.in. poprzez wyśmiewanie, drwiny, szydzenie lub prześladowanie z powodu wyglądu, zachowania, poglądów, pochodzenia, statusu materialnego, płci czy orientacji seksualnej.

- Porozmawiaj z nauczycielem lub wychowawcą, którym ufasz, szczegółowo opisując, co przeżywasz oraz od kogo doznałeś/aś dyskryminacji. Nie wahaj się prosić o pomoc i interwencję.
- Powiadom również rodziców/opiekunów, przedstawiając im wszystkie okoliczności zdarzenia.
- Skonsultuj się z pedagogiem szkolnym lub psychologiem, opowiadając o obawach i odczuciach. Udzieli Ci pomocy pedagogiczno-psychologicznej zgodnie z Twoimi potrzebami.
- Rodzice/opiekunowie i Ty możecie szukać pomocy w organizacjach pozarządowych zajmujących się prawami dziecka lub prawami człowieka.

5. Postępowanie w przypadku doznania cyberprzemocy:

Cyberprzemoc występuje, gdy doświadczasz przemocy w sieci, takiej jak nękanie, straszenie, szantażowanie, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających informacji, zdjęć, filmów oraz gdy ktoś podszywa się pod Ciebie w sieci wbrew Twojej woli.

- Postaraj się zabezpieczyć dowody przemocy w sieci stosowanej wobec Ciebie.
- Zgłoś ten fakt rodzicom/opiekunom/wychowawcy lub zaufanemu pracownikowi szkoły. Jeśli będziesz mieć kłopoty z zabezpieczeniem dowodów w sieci, poprosi o pomoc specjalistę.
- Jeśli masz świadków cyberprzemocy, powiedz o nich nauczycielowi. Identyfikacja sprawcy często jest możliwa dzięki zebranym materiałom, wynikom rozmów i analizie dowodów z sieci.
- Po analizie dowodów i ustaleniu okoliczności cyberprzemocy, wychowawca podejmie działania w celu ustalenia sprawcy. Jeśli jest on uczniem szkoły wobec niego zostaną zastosowane określone w statucie szkoły środki dyscyplinujące.
- Wychowawca może poinformować policję o zdarzeniu cyberprzemocy, podejmując decyzję wspólnie z Tobą, rodzicami/opiekunami i Dyrektorem szkoły. Wystąpienie cyberprzemocy nie zawsze wymaga zaangażowania policji i sądu rodzinnego. Szkoła powinna powiadomić odpowiednie służby, gdy wykorzystana wszystkie dostępne środki wychowawcze, a ich zastosowanie nie przynosi pożądaných rezultatów, np. brak zmian postawy ucznia – sprawcy cyberprzemocy.

Jeśli potrzebujesz dodatkowego wsparcia emocjonalnego, poproś o rozmowę z pedagogiem szkolnym, psychologiem lub innym nauczycielem, któremu ufasz.

6. Seksting:

To przesyłanie intymnych zdjęć lub filmów innym osobom przez Internet lub telefon. To niebezpieczne zjawisko, ponieważ takie treści mogą być zapisane i użyte w niepożądany

sposób, stanowiąc narzędzie cyberprzemocy, takie jak szantaż czy zastraszanie. Treści te mogą również zostać przesłane innym bez zgody osoby, która się na nich znajduje

Rodzaje sekstingu:

- wymiana treści o charakterze seksualnym ogranicza się do związku między dwójką rówieśników, nie rozprzestrzeniają się one dalej.
- materiały o charakterze seksualnym zostały udostępnione większej liczbie osób, jednak nie prowadzi to do cyberprzemocy, gdyż młodzież traktuje je jako formę wyrażenia siebie.
- udostępnienie materiałów o charakterze seksualnym większej liczbie osób może być celowe w celu upokorzenia osoby na nich przedstawionej, bądź może być rozpowszechniane omyłkowo, ale jest używane jako narzędzie cyberprzemocy.

Jeśli uważasz, że padłeś ofiarą sekstingu, postępuj zgodnie z poniższymi krokami:

- dokładnie opowiedz o zdarzeniu rodzicom/opiekunom, wychowawcy lub innemu pracownikowi szkoły, któremu ufasz.
- zbierz i zabezpiecz dowody dostępne w formie elektronicznej, takie jak przesyłane zdjęcia czy zrzuty ekranów z portali, na których opublikowano zdjęcia. Starannie udokumentowana i wiarygodna dokumentacja jest istotna, ponieważ seksting jest karalny.
- przełącz zebrane materiały wychowawcy.

W szkole przeprowadzona zostanie analiza dowodów oraz postępowanie w celu ustalenia sprawcy. Jeśli niektóre z przesyłanych materiałów do większej liczby osób zostaną uznane za pornograficzne, Dyrektor szkoły będzie zobowiązany zgłosić incydent na policję. W przypadku, gdy celem sprawcy było upokorzenie Ciebie, sprawca/sprawcy zostaną wezwani do Dyrekcji szkoły. Przedstawione zostaną im dowody, okoliczności zdarzenia oraz konsekwencje takiego zachowania. Wobec sprawcy zostaną zastosowane środki dyscyplinujące, określone w statucie szkoły.

W przypadku każdego rodzaju sekstingu, szkoła zapewni Ci opiekę psychologiczno-pedagogiczną. Rozmowa dotycząca zdarzenia czy identyfikacji potencjalnego sprawcy będzie prowadzona w warunkach komfortu psychicznego, z szacunkiem dla Twoich emocji i prywatności.

- jeżeli Ty i Twoi rodzice/opiekunowie uznacie, że pomoc szkoły jest niewystarczająca, pedagog szkolny może podjąć decyzję o skierowaniu Ciebie do placówki specjalistycznej na terapię psychologiczną

7. Treści szkodliwe, nielegalne i niepożądane:

Treści szkodliwe, nielegalne i niepożądane to treści wywołujące nieprzyjemne emocje oraz promujące lub przedstawiające niebezpieczne lub nielegalne zachowania. Jeśli otrzymasz w Internecie treści nawołujące do samookaleczeń, samobójstw, szkodliwych dla zdrowia zachowań, treści dyskryminacyjne, promujące wrogość, nienawiść, treści pornograficzne bez ostrzeżenia, fake newsy:

- Powiadom rodziców/opiekunów oraz wychowawcę, pedagoga/psychologa szkolnego lub innego pracownika szkoły, któremu ufasz.
- Zabezpiecz dowody, korzystając z pomocy rodziców/opiekunów i pracowników szkoły. Informuj wychowawcę, jeśli masz świadków zdarzenia. Zabezpieczenie dowodów jest

głównym zadaniem Twoich rodziców lub opiekunów prawnych, a pracownik szkoły z odpowiednimi umiejętnościami technicznymi może ich w tym wspomagać. Dowody są kluczowe dla identyfikacji sprawców. Jeżeli treści można powiązać z uczniami szkoły, szkoła podejmie działania zgodne ze Statutem w celu ustalenia sprawcy. Pamiętaj, że sprawcą jest osoba, która udostępniła szkodliwe treści lub twórca tych treści. Po ustaleniu sprawcy przeprowadzona zostanie rozmowa z nim i jego rodzicami/opiekunami, podczas której uświadomiona będzie szkodliwość jego działań.

Szkoła zastosuje wobec sprawcy środki dyscyplinujące zgodne ze Statutem. Jeśli treści nie mogą być bezpośrednio powiązane z uczniami szkoły, zgłoszą incydent na policję. Jeśli treści naruszają obowiązujące prawo, szkoła złoży zawiadomienie na policję. Skontaktuj się z pedagogiem lub psychologiem szkolnym, podziel się z nimi swoimi uczuciami w związku z treściami szkodliwymi lub niebezpiecznymi, aby otrzymać wsparcie.

8. Postępowanie w przypadku naruszenia prywatności dotyczącego nieodpowiedniego bądź niezgodnego z prawem wykorzystania w sieci danych osobowych lub wizerunku małoletniego:

- Powiadom rodziców/opiekunów, wychowawcę lub zaufanego pracownika szkoły przedstawiając sytuację i okoliczności naruszenia Twoich praw.
  - Zabezpiecz dowody naruszenia, zgromadź materiały elektroniczne świadczące o nieodpowiednim działaniu.
  - Przekaż zebrane dowody rodzicom/opiekunom i wychowawcy
- Dokonaj zmian identyfikujących w sieci, przy wsparciu rodziców/opiekunów. Szkoła podejmie działania w celu ustalenia sprawcy naruszenia Twoich praw do ochrony wizerunku i danych osobowych. Jeśli sprawca to uczeń szkoły, a jego działanie było nieumyślne. Szkoła zastosuje odpowiednie środki wychowawcze i dyscyplinujące zgodnie ze Statutem.

Uwaga!

Zebrane dowody muszą jednoznacznie wskazywać na konkretnego sprawcę oraz świadczyć o jego świadomym dążeniu do wyrządzenia Ci szkody majątkowej lub osobistej. W przypadku naruszenia prywatności, wyłudzenia czy kradzieży tożsamości, które skutkują szkodą dla Ciebie, szkoła i rodzice powinni przekazać dowody policji. O decyzji o powiadomieniu policji decyduje Dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami/opiekunami, a identyfikację sprawcy przeprowadza policja. W razie dużego obciążenia emocjonalnego z powodu naruszenia Twoich praw, skonsultuj się z pedagogiem szkolnym lub psychologiem.

Razem z Tobą i Twoimi rodzicami/opiekunami zaplanuj rodzaj pomocy i wdrożaj działania mające na celu ochronę przed stresem, lękiem, wstydem lub innymi emocjami, z którymi się zmagasz.

WYKAZ INSTYTUCJI POMOCOWYCH

1. Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży tel. 116 111 Zadzwoń lub napisz, gdy coś Cię martwi, masz jakiś problem, nie masz z kim porozmawiać lub wstydzisz się o czymś opowiedzieć. Telefon jest czynny całodobowo przez 7 dni w tygodniu. Wiadomość przez stronę www.116111.pl możesz przesłać całą dobę. Pomoc świadczona przez konsultantów Telefonu 116 111 jest całkowicie bezpłatna.

2. Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka tel. 800 12 12 12 , e-mail: rpd@brpd.gov.pl, czat.brpd.gov.pl Telefon i czat internetowy są czynne przez całą dobę, siedem dni w tygodniu. Do dziecięcego telefonu zaufania najczęściej zgłaszane są sprawy dotyczące przemocy, problemów emocjonalnych, w relacjach rówieśniczych, szkolnych i rodzinnych oraz wynikających z okresu dorastania. Zespół Dziecięcego Telefonu Zaufania prowadzi także edukację upowszechniającą prawa dziecka poprzez spotkania oraz zajęcia edukacyjne. Jest to miejsce dla wszystkich młodych ludzi, w którym mogą zostać wysłuchani i otrzymać pełne wsparcie specjalistów.

3. Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Niebieska Linia „Instytutu Psychologii Zdrowia” tel. 22 668 70 00 (Poradnia Telefoniczna "Niebieskiej Linii") pogotowie@niebieskalinia.pl <http://www.niebieskalinia.pl> 20 Konsultanci Pogotowia „Niebieska Linia” pomogą osobom dzwoniącym: wspierając je i oferując potrzebną pomoc psychologiczną i prawną; radząc świadkom przemocy, jak pomóc osobie pokrzywdzonej; informując, jaką pomoc może uzyskać osoba pokrzywdzona; informując o procedurach (policyjnych, sądowych, pomocowych); informując, gdzie najbliższe miejsca zamieszkania mogą uzyskać pomoc; podejmując w uzasadnionych przypadkach interwencję poprzez powiadomienie odpowiednich służb (ośrodków pomocy społecznej, ośrodków interwencji kryzysowej, policji).

4. Ogólnopolski policyjny telefon zaufania ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie tel. 800 120 226 Pod tym numerem telefonu można uzyskać wsparcie w sytuacji przemocy w rodzinie. Specjaliści obsługujący linię udzielają informacji na temat procedury "Niebieskiej Karty", np. jakie inne podmioty poza policją, mogą ją założyć. Telefon jest czynny od poniedziałku do piątku w godzinach 9.30 - 15.30 (połączenie bezpłatne).

5. Anonimowa Policyjna Linia Specjalna – Zatrzymać Przemoc tel. 800 12 01 48

ⁱ Dane osobowe małoletniego podlegają ochronie na zasadach określonych w Ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych):

ⁱⁱ Ustawa z dnia 14.12.2016r. Prawo Oświatowe, poz. 59 Rozdział 5, art.99, pkt.4 - „Obowiązki ucznia wynikające z przestrzegania warunków wnoszenia i korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły”.